

днесъ поне въ едно нѣщо повечко за въ даденъ случай? По-напрѣдъ ли е той сега или е по назадь въ всичко отъ както бѣ прѣди прѣвратѣтъ?

Разбирамъ до единъ степенъ такъвъ нѣщо да блязни великъ нѣкой монархъ на нѣкоѣ пространнѣ държавѣ, съ грѣмадно население, съ сръдства огромны и не лесно истощимы, съ наслѣдственъ династически престижъ или съ каквы-годѣ исторически заслуги; такъвъ единъ владѣтель, да има своиѣ волиѣ, да движе народѣтъ си на възъ единъ посокъ, кждѣто бы помѣрилъ, да ся наема на прѣдприятия доблестны, и то когато може да ся каже, че той е до нѣй-дѣ въ състояние да въспроизведе мыслѣтъ си, че има надѣждѣ да прокара идеѣтъ си, или поне по-голѣмъ вѣроятность за сполукъ въ прѣдприятіята си; тогазъ разбирамъ до нѣй-дѣ самонадѣяностьтъ на такива господари и желанието имъ да иматъ властѣтъ, да употрѣбятъ силѣтъ си. А що, нашъ Принцъ Батембергъ? Вчера повиканъ и дошелъ, още народѣтъ си не е позналъ, нито народѣтъ му него, (той отъ голѣмъ любовь къму него още языкѣтъ му не е научилъ), и който най-голѣмъ заслужъ що му е направилъ е, да му отнеме свободѣтъ, да го лиши отъ правдинѣтъ му. — Какво бы можялъ да прѣдприеме и да извърши той съ единъ похытенъ, своего рода, монархическиѣ властѣ? Какъкъ силѣ и енергиѣ бы можялъ да покаже той съ това което има? Колко силенъ и страшенъ на съѣдѣтъ си бы ся показалъ той и какво бы можялъ да направи съ единъ държавицѣ, колкото орѣхова черупка, съ единъ шепъ народецъ и той изможденъ и истощенъ! Една такъва държава, като България, въ състояние ли е да му даде изискваннѣтъ сръдства? Такъвъ единъ народецъ ще може ли да понесе всичкѣтъ тяжесть, която бы легнѣла на него отъ такива безсмысленны прѣдприятия? Колко войскѣ ще може да извади и какъвъ замахъ отъ силѣ бы могълъ да добѣе замашный въ замислѣтъ си Принцъ, за да удари и порази изнеможѣлѣтъ, но все още твърдѣ опаснѣтъ Турциѣ, за да освободи българитѣ и да прѣодолѣе всички други прѣчки, да ги съедини? Съ вѣтеръ нѣкакъ, или чрѣзъ чудо нѣкое, може ли да стане силенъ той, дори и по-силенъ отъ колкото силѣ съдържи самата му държава? Колка е България, и каква сила има тя? — «колка е мухата колѣкъ е мѣхѣтъ ѣ», казва една пословица. При едно осязателно сравнение държавата ни е толкозъ голѣма, щѣто, ако бы конѣтъ на прѣд-примчивѣтъ нашъ князь да ся спѣне нѣйдѣ и да ся търколи,